ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

40

Εἰσήγηση τοῦ Προέδρου τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ.

'Ανδρέα Γ. Παπανδρέου

στήν Κεντρική 'Επιτροπή τοῦ Κινήματος, στήν συνεδρίαση τῆς

3ης Σεπτέμβρη 1977

Μ Ε Ρ Ο Σ Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΜΑ

'Η 'Ελλάδα βρίσκεται στό σταυροδρόμι 'Ανατολῆς καί Δύσης, Βορρᾶ καί Νότου. Εἶναι ταυτόχρονα Μεσογειακή, Βαλκανική καί Εὐρωπαϊκή χώρα. Καί εἶναι γι'αὐτό ἡ διαμόρφωση ἐξωτερικῆς πολιτικῆς πού νά ὑπηρετεῖ τά συμφέροντά μας ἰδιαίτερα δύσκολη.

'Η ἐπιλογή τῶν κυβερνήσεων ἀπό τόν ἐμφύλιο πόλεμο κι ὕστερα - πού μέ λίγες ἐξαιρέσεις ἦταν κυβερνήσεις τῆς Δεξιᾶς - ἦταν ἡ χωρίς ὅρους πρόσδεσή μας στό ἅρμα τῶν ΗΠΑ. Τό "ἀνήκομεν εἰς τήν Δύσιν" εἶναι σχετικά πρόσφατο σύνθημα. Εἶναι ταυτόχρονα καί παραπλανητικό σύνθημα. Γιατί ἡ Δύση εἶναι κι αὐτή προσδεμένη στό ἅρμα τῶν ΗΠΑ. "Οχι μόνο γιατί οἱ στρατηγικές της βιομηχανίες ἐλέγχονται ἀπό 'Αμερικάνικες πολυεθνικές, ἀλλά γιατί προσφέρει ἡ 'Αμερική τήν "πυρηνική ὀμπρέλλα" στόν Δυτικό καπιταλισμό, πού τήν θεωρεῖ σάν ὅρο ἐπιβίωσής του. Αὐτό δέν σημαίνει πώς δέν ὑπάρχουν σημαντικές ἀντιθέσεις ἀνάμεσα στό 'Αμερικάνικο καί τό Δυτικοευρωπαϊκό

. / ..

κεφάλαιο. Σημαίνει απλά και ξάστερα πώς τό όραμα μιᾶς ἑνωμένης Δυτικῆς Εὐρώπης, ἀνεξάρτητης τόσο ἀπό τίς ΗΠΑ ὅσο καί ἀπό τήν ΕΣΣΔ, τό ὅραμα μιᾶς τέτοιας "τρίτης δύναμης" εἶναι ἱστορικά ἀνέφικτο, εἶναι καί θά παραμείνει χίμαιρα. Ἀλλά τό σύνθημα τοῦ "ἀνήκομεν εἰς τήν Δύσιν" εἶναι παραπλανητικό καί γιά ἕναν ἄλλο, καθαρά ἑλληνικό λόγο. Ὑπάρχει γι'αὐτό μιά χειροπιαστή ἀπόδειξη. Ὁ ὑπεύθυνος γιά τό σύνθημα, ὁ κ. Καραμανλῆς, τόλμησε νά ἀσκήσει κριτική ἐνάντια στήν Ἀγγλία - σέ σχέση μέ τόν ρόλο της στό Κυπριακό. Δέν τόλμησε ὅμως νά προφέρει, ἔστω μιά λέξη ἐνάντια στίς ΗΠΑ, παρά τό γεγονός πώς προκλήθηκε στήν Βουλή νά τό κάνει. Ἀντίθετα, σέ κάθε εὐκαιρία πού τοῦ δίνεται, τονίζει τούς στενούς δεσμούς πού μᾶς συνδέουν μέ τίς ΗΠΑ, μέ"τήν φίλην καί σύμμαχον χώραν". Κι αὐτό, ἐνῶ γνωρίζει ὅτι τήν κύρια εὐθύνη γιά τήν εἰσβολή τῆς Τουρκίας στήν Κύπρο, γιά τήν ὀγκούμενη τουρκική ἀπειλή στό Αἰγαῖο, τήν ἔχουν οἱ ΗΠΑ. Γι'αὐτό ὁ κ. Καραμανλῆς θά ἔκανε καλά νά διατυπώσει τό σύνθημα πού πραγματικά τόν ἐκφράζει, νά διακηρύξει πώς "ἀνήκομεν εἰς τήν Ἀμερικήν".

Λέγεται συχνά καί μάλιστα ἀπό Ἀριστερούς πολιτικούς κύκλους, πώς ἡ προσπάθεια τοῦ κ. Καραμανλῆ νά ἐντάξει τήν Ἑλλάδα στήν ΕΟΚ ἔχει ἀκριβῶς τήν ἔννοια τῆς μείωσης τῆς ἐξάρτησης τῆς χώρας μας ἀπό τίς ΗΠΑ. Αὐτή ἡ τοποθέτηση εἶναι καί λαθεμένη καί παραπλανητική. Πρῶτο,γιατί ἡ ἀρχική ἀπόφαση τῆς Ἑλλάδας νά συνδεθεῖ μέ τήν ΕΟΚ ἔγινε κάτω ἀπό Ἀμερικάνικη καθοδήγηση, ἄν ὄχι πίεση. Δεύτερο, γιατί ἡ ΕΟΚ συγκροτήθηκε συνειδητά σάν ἡ οἰκονομική ὄψη τοῦ ΝΑΤΟ, γιά τήν διαμόρφωση ἑνός ἀλληλοσυμπληρούμενου ἱμπεριαλιστικοῦ συνασπισμοῦ. Τρίτο, γιατί ἡ ἔνταξή μας στήν ΕΟΚ ἔχει σάν προϋπόθεση τήν "ἐπιστροφή" μας στό ΝΑΤΟ. Τέταρτο, γιατί ἡ "ἐπιστροφή" μας στό ΝΑΤΟ συνδέεται ὀργανικά μέ τήν σύναψη τῆς

. / ..

συμφωνίας-πλαίσιου (Μπίτσιου-Κίσσιγκερ), μέ τήν ὑπογραφή δηλαδή τῆς νέας Ἑλληνοαμερικανικῆς συμφωνίας γιά τίς βάσεις.

Τό "ἄνοιγμα" τοῦ κ. Καραμανλῆ πρός τά Βαλκάνια ἦταν βέβαια εὐπρόσδεκτο. Ὅλοι τό ἐπικροτήσαμε. Ὅμως εἶναι γνωστό πώς ἡ Ἑλλάδα δέν προώθησε τήν πολύπλευρη συνεργασία ἀνάμεσα στίς Βαλκανικές χῶρες ἀλλά τήν διμερῆ συνεργασία - πού ἀποτελεῖ τήν ἐπιλογή τόσο τῶν ΗΠΑ ὅσο καί τῆς ΕΣΣΔ. Βέβαια, κάτω ἀπό τίς συνθῆκες πού ἰσχύουν στά Βαλκάνια (ἡ Ἑλλάδα στό ΝΑΤΟ, ἡ Βουλγαρία καί ἡ Ρουμανία στό Σύμφωνο Βαρσοβίας, ἡ Ἀλβανία σύμμαχος μέχρι τώρα τῆς Λαϊκῆς Κίνας, ἡ Γιουγκοσλαβία ἀδέσμευτη) κανείς δέν μποροῦσε νά περιμένει θαύματα. Ἐκεῖνο πού πρέπει νά τονίσουμε ὅμως εἶναι πώς τό "ἄνοιγμα" πρός τά Βαλκάνια τοῦ κ. Καραμανλῆ ἦταν ἀπ' τήν ἀρχή ἐνταγμένο σέ πλαίσια πού δέν θά ἐπέτρεπαν τήν διαμόρφωση καθοριστικῶν οἰκονομικῶν διασυνδέσεων. Πρέπει νά ὑπενθυμίσω ἄραγες τήν ἀντίδραση τῆς Κυβέρνησης τῆς Νέας Δημοκρατίας, ὅταν ἔφερα τό μήνυμα τοῦ Ζίβκωφ, πώς ἡ Βουλγαρία ἦταν ἕτοιμη νά ἀπορροφήσει τό μισό ὅλων ἀνεξαίρετα τῶν ἐξαγωγῶν μας; Ὅσο πολύπλοκη καί δύσκολη νά εἶναι ἡ κατάσταση στά Βαλκάνια, εἶναι σαφές πώς γιά τίς Βαλκανικές χῶρες εἶναι ἐπιτακτική ἡ ἐπιλογή τῆς στενῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας. Κι αὐτό ὄχι γιά λόγους μόνον οἰκονομικούς. Γιατί ἡ σύσφιξη τῶν σχέσεών μας θά ἐπιτρέψει μακροπρόθεσμα τήν προώθηση καί ὑλοποίηση τῆς ἰδέας μιᾶς ἀπύραυλης Βαλκανικῆς, μιᾶς Βαλκανικῆς ἀπελευθερωμένης ἀπό ξένες στρατιωτικές βάσεις.

Τό "ἄνοιγμα" τοῦ κ.Καράμανλῆ πρός τίς Ἀραβικές χῶρες ἦταν κι αὐτό περιορισμένου βεληνεκοῦς. Ἀφοροῦσε κύρια στήν προώθηση περιορισμένης οἰκονομικῆς συνεργασίας, ἀλλά κατά κύριο λόγο, στήν δημιουργία ἐντυπώσεων στό ἑλληνικό κοινό. Γιατί ἡ ἐπιχείρηση "ἐπάνοδος στό ΝΑΤΟ" καθώς καί ἡ ἐπιχείρηση "ἀποκατάσταση τοῦ κύ-

ρους τῶν ΗΠΑ στήν 'Ελλάδα" πού ἀνέλαβε ὁ κ. Καραμανλῆς, εἶναι πολιτικά ἀπρόσφορες. Καί ἦταν κατά συνέπεια, τόσο γιά τόν κ.Καραμανλῆ ὅσο καί γιά τήν "προστάτιδα" καί "σύμμαχο" 'Αμερική ἀπαραίτητο νά ἀποπροσανατολίσουν τούς "Ελληνες γιά νά πραγματώσουν τήν πορεία πού εἶχαν χαράξει γιά τήν χώρα μας.

*

* *

'Ο κ. Καραμανλῆς ἦρθε στήν 'Ελλάδα μετά τόν 'Αττίλα Ι - μετά τήν ἐφαρμογή δηλαδή τοῦ σχέδιου ΑΦΡΟΔΙΤΗ ἀπό τήν πρακτορική χούντα καί τοῦ ἀντίστοιχου ΑΤΤΙΛΑ ἀπό τόν 'Ετζεβίτ, πού συντονίζονταν ἀπ'τό Πεντάγωνο καί τόν Κίσσιγκερ. Πρίν περάσει μήνας πραγματοποιήθηκε ὁ ΑΤΤΙΛΑΣ ΙΙ, πού ἐπεξέτεινε τό κατεχόμενο ἔδαφος τῆς Κύπρου ἀπό ἕνα ἀσήμαντο ποσοστό ἐδάφους στό 37,5 % τῆς Μεγαλονήσου. Εἶχαν προηγηθεῖ μεγαλόστομες διακηρύξεις τοῦ κ. Καραμανλῆ, διαβεβαιώσεις πώς ἡ 'Ελλάδα θά συμπαραστέκονταν μέ ὅλα τά μέσα στόν ἀγώνα τῆς Κύπρου. Οἱ μεγαλοστομίες ἔμειναν μεγαλοστομίες. Οἱ ἔνοπλες δυνάμεις τῆς χώρας μας δέν κινήθηκαν. Πολλοί ἀξιόλογοι στρατιωτικοί ὑποστηρίζουν πώς ἦταν δυνατή ἡ ἀποτελεσματική ἀντιμετώπιση τῆς εἰσβολῆς. 'Η Κυβέρνηση ταύτόχρονα ἀφήνει νά ἐννοηθεῖ πώς οἱ ἔνοπλες δυνάμεις τῆς χώρας μας δέν ἦταν τότε σέ θέση νά τήν ἀντιμετωπίσουν. Τήν ἀπάντηση δέν θά τή μάθουμε ὡς τήν ὥρα πού θά ἀνοίξει ὁ φάκελλος τῆς Κύπρου. 'Η ἄρνηση τῆς Κυβέρνησης νά τό κάνει, νά ἀποκαλύψει τήν ἔκταση τῆς προδοσίας ἀπό "ὑψηλά ἱστάμενους" "Ελληνες, τόν ρόλο γῆς 'Αμερικάνικης κυβέρνησης καί τοῦ ΝΑΤΟ, ἐδραιώνει τήν ἄποψη ὅτι ἔχει ἀναλάβει δεσμεύσεις. Μά πέρα ἀπό τόν καταλογισμό τῶν τεράστιων ἐθνικῶν εὐθυνῶν, ὑπάρχει καί τό θέμα τῆς κάθαρσης τῆς κρατικῆς μηχανῆς καί τοῦ δημόσιου βίου τῆς χώρας ἀπό στοιχεῖα πού ὑπηρετοῦν ὄχι τό ἔθνος, ὄχι τό λαό, ἀλλά ξένα συμφέροντα.

. / ..

Χωρίς τό ἄνοιγμα τοῦ φακέλλου τῆς Κύπρου δέν εἶναι δυνατή ἡ ΕΛΛΗ-ΝΟΠΟΙΗΣΗ τοῦ κράτους. Χωρίς τήν ΕΛΛΗΝΟΠΟΙΗΣΗ τοῦ κράτους δέν εἶναι δυνατή ἡ σφυρηλάτηση τῆς ἐθνικῆς ἑνότητας πού ἀποτελεῖ προϋπόθεση γιά τήν ἐπιβίωση τοῦ ἔθνους. Μέ τήν στάση τους, οἱ Κυβερνήσεις τοῦ κ. Καραμανλῆ ἐπωμίζονται τεράστιες ἐθνικές εὐθύνες - γιατί συγκαλύπτουν γιά λόγους πού ἐκεῖνος γνωρίζουν καλύτερα, τή μεγαλύτερη ἐθνική προδοσία στά χρονικά τῆς πατραίδας μας.

Ἔντεχνα προωθεῖ ἡ Κυβέρνηση τήν ἄποψη πώς τό Κυπριακό εἶναι λίγο πολύ ἕνα θέμα πού ἔχει ταλανίσει τήν Ἑλλάδα γιά δεκαετίες, πού δημιουργεῖ προσκόμματα στήν ἐδραίωση τῆς Ἑλληνοτουρκικῆς φιλίας, πού παρεμποδίζει τήν ἐπίλυση ἄλλων πιό ἄμεσα ἑλληνικῶν προβλημάτων. Πώς ἐπείγει τό κλείσιμό του, πώς ἡ εὐθύνη τελικά γιά τήν ἔκβαση τοῦ Κυπριακοῦ βαρύνει τήν ἴδια τήν Κυπριακή ἡγεσία, μέχρι πρίν λίγο τόν ἴδιο τόν Μακάριο, πώς ἡ Κυβέρνηση δέν ἔχει τήν πρόθεση νά ἀναπτύξει ἡ ἴδια πρωτοβουλίες - ἀντίθετα, πώς εἶναι ἕτοιμη νά συμπαρασταθεῖ στούς Κύπριους ἀδελφούς, ὅποια κι ἄν εἶναι ἡ πορεία πού αὐτοί θά χαράξουν. Ὅλα αὐτά ἀποτελοῦν Φαρισαϊσμό Ὁ ἴδιος ὁ κ. Καραμανλῆς καί οἱ ἄμεσοι συνεργάτες του εὐθύνονται γιά τήν Συμφωνία τῆς Ζυρίχης, πού ἐγκατέστησε τίς τουρκικές ἔνοπλες δυνάμεις στήν Κύπρο, πού μετέβαλε τήν Τουρκία σέ ἐγγυήτρια δύναμη. Ἡ Ἑλλάδα - σύμφωνα μέ τήν Συμφωνία τῆς Ζυρίχης - εἶναι κι αὐτή ἐγγυήτρια δύναμη. Ἀλλά ἐνῶ ἡ Τουρκία προχώρησε στόν ΑΤΤΙΛΑ ΙΙ μέ πρόσχημα τά δικαιώματα πού τῆς παρεῖχε ἡ Συμφωνία τῆς Ζυρίχης, ἡ Κυβέρνηση τοῦ κ. Καραμανλῆ δέν ἄσκησε τά νόμιμα καί διεθνῶς κατοχυρωμένα δικαιώματα τῆς Ἑλλάδας. Καί μιά πού ἡ ἴδια δέν θέλησε νά τά ἀσκήσει, θά ἔπρεπε τούλάχιστον νά σταθεῖ ἀταλάντευτα στήν γραμμή τοῦ Προέδρου Μακαρίου, πώς τό Κυπριακό δέν ἀποτελεῖ Ἑλληνοτουρκική διένεξη, πώς δέν εἶναι θέμα πού ἡ λύση του

έξαρτᾶται ἀπό τήν Ἀτλαντική συμμαχία, πώς εἶναι θέμα διεθνές καί πώς ἡ λύση του πρέπει νά ἐπιδιωχθεῖ στά πλαίσια τοῦ ΟΗΕ. Ἀλλά οὔτε αὐτό ἔκανε. Παρά τίς διακηρύξεις του στήν Βουλή, ὁ κ. Καραμανλῆς ἐνέκρινε τίς διαπραγματεύσεις Μπίτσιου - Τσαγλαγιανγκίλ-Κίσσινγκερ. Τό μετέτρεψε ἔτσι καί σέ ἑλληνοτουρκική διένεξη καί σέ θέμα τῆς "συμμαχίας". Κι αὐτό, παρά τό γεγονός ὅτι ὁ ἴδιος ἐγνώριζε τόν ρόλο τόσο τοῦ Κίσσινγκερ ὅσο καί τῆς"συμμαχίας".

Ποιός μπορεῖ νά τό ἀμφισβητήσει; Δέν διακήρυξε τόν Αὔγουστο τοῦ 1974 τήν ἀποχώρηση τῆς Ἑλλάδας ἀπό τό στρατιωτικό σκέλος τοῦ ΝΑΤΟ. Δέν διακήρυξε στήν Ἔκθεση Θεσσαλονίκης τόν Σεπτέμβρη τοῦ 1974 ,πώς ἡ "ἀποχώρηση τῆς Ἑλλάδας ἀπό τό στρατιωτικό σκέλος τοῦ ΝΑΤΟ εἶναι ὁριστική καί ἀμετάκλητη";

Στόχος τῶν ΗΠΑ ἀπό τό 1963 καί ὕστερα ἦταν ἡ διχοτόμηση τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἡ ἔνταξή της στό ΝΑΤΟ καί ἡ μετατροπή της σέ προχωρημένο φυλάκιο τοῦ Πενταγώνου. Ἡ σθεναρή ἄρνηση τοῦ Γεωργίου Παπανδρέου νά ἐνδώσει καί ἡ ἀποστολή ἑλληνικῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων στήν Κύπρο τό 1964, ἀπέτρεψε τότε τήν πραγματοποίηση τῆς διχοτόμησης. Χρειάσθηκε νά ἀναλάβει τήν κυβέρνηση ἡ Ἀμερικανοκίνητη χούντα, γιά νά ἀποσύρει τίς στρατιωτικές μας δυνάμεις ἀπό τήν Κύρπο, σέ πρώτη φάση καί νά συμμετάσχει, σέ δεύτερη φάση, στήν συνωμοσία ἐνάντια στή Μεγαλόνησο.

Θά ἦταν λαθεμένο νά πιστέψουμε πώς οἱ ΗΠΑ ἐπείγονται σήμερα νά κλείσουν τό Κυπριακό - ἔστω κάτω ἀπ'τούς δικούς τους ὅρους. Τό Κυπριακό, ὅπως καί τό Μεσανατολικό, ἀποτελεῖ ἀπό τό 1974 καί ὕστερα μοχλό γιά τήν διαμόρφωση ἑνός νέου status quo σ'ὁλόκληρη τήν περιοχή κι ἰδιαίτερα στό Αἰγαῖο. Δέν εἶναι καθόλου τυχαῖο πώς σχεδόν ἀμέσως ὕστερα ἀπ'τήν εἰσβολή στήν Κύπρο μπῆκε "ἐπί τάπητος" τό ἀνύπαρκτο θέμα Αἰγαίου. Θέμα, τήν ὕπαρξη τοῦ ὁποίου ἔσπευσε

τόσο ἡ ἡγεσία τῆς Νέας Δημοκρατίας ὅσο καί τῆς ΕΚΝΔ νά <u>ἀναγνωρίσει</u> μέ τήν παραπομπή του στό Διεθνές Δικαστήριο τῆς Χάγης. Εἶναι σαφές πώς ἡ Τουρκία πληρώνει ἀκριβά τήν παρουσία της στήν Κύπρο. Οἱ δαπάνες της γιά τήν συντήρηση τῶν δυνάμεων κατοχῆς εἶναι δυσβάστακτες, προσθέτουν στά ἤδη σοβαρά οἰκονομικά προβλήματα πού ἀντιμετωπίζει καί - σέ συνδυασμό μέ τούς στόχους της στό Αἰγαῖο - δημιουργοῦν τήν ἀνάγκη ἐπέκτασης καί ἐκσυγχρονισμοῦ τοῦ πολεμικοῦ της ἐξοπλισμοῦ, ἐξοπλισμοῦ πού μπορεῖ νά ἀποκτήσει μόνο μέ τήν βοήθεια τῶν ΗΠΑ καί τῶν συμμάχων της στήν Δύση. Εἶναι γιά τίς ΗΠΑ αὐτή ἡ ἐξάρτηση τῆς Τουρκίας ἀποφασιστικός μοχλός γιά νά ἐλέγχει τίς κινήσεις του "χαϊδεμένου παιδιοῦ" της. Γιά τήν Ἑλλάδα ὀρθώνεται ἀμείλικτα τό ἐρώτημα: Σέ περίπτωση σύγκρουσης Ἑλλάδας καί Τουρκίας στό Αἰγαῖο, τί θά γίνει στήν Κύπρο; Παραμένει ζωντανή ἡ ἀπειλή τῆς κατάληψης ὁλόκληρης τῆς Κύπρου ἀπό τίς Τουρκικές δυνάμεις σέ τέτοια περίπτωση. Εἶναι γι'αὐτό ἡ Κύπρος αὐτή τήν ὥρα "ὅμηρος" τῶν ΗΠΑ γιά τήν προώθηση τῶν εὐρύτερων σχεδίων τους στόν χῶρο τοῦ Αἰγαίου.

Κάτω ἀπ'αὐτές τίς συνθῆκες, πώς πρέπει νά διαμορφωθεῖ μιά <u>ὁλοκληρωμένη</u> ἑλληνική πολιτική; Κατά τήν γνώμη μας, μιά ὁλοκληρωμένη πολιτική σ'αὐτή τήν περίπτωση στηρίζεται σέ δυό ἄξονες.
Ὁ <u>πρῶτος</u> ἄξονας ἀφορᾶ τίς διπλωματικές μας πρωτοβουλίες. Ἐδῶ ἡ γραμμή εἶναι σαφής: Πλήρης διαχωρισμός τοῦ θέματος Κύπρου ἀπό τό θέμα τοῦ Αἰγαίου. Ἡ διεθνοποίηση τοῦ πρώτου εἶναι ὅρος γιά τήν σωστή προώθηση τῶν θέσεών μας. Ἐνῶ, ἀντίθετα, ἡ διεθνοποίηση τοῦ Αἰγαίου - πού κατόρθωσε νά πετύχει ὁ κ. Καραμανλῆς μέ τήν συμπαράσταση τῆς ΕΚΝΔ - ἀποτελεῖ συνταγή γιά τήν καταστροφή.
Ὁ <u>δεύτερος</u> ἄξονας ἀφορᾶ τήν δυναμική μας παρουσία στόν χῶρο. Ἐπειδή ἀκριβῶς οἱ ΗΠΑ κατόρθωσαν, μέ τίς λαθεμένες ἐπιλογές τῆς Ἑλληνικῆς Κυβέρνησης νά συνδέσουν τά δύο προβλήματα, ἐπειδή στίς

κινήσεις τους στήν περιοχή τά τοποθετοῦν στήν ἴδια σκακιέρα, εἶναι λάθος γιά μᾶς νά μή θεωρήσουμε τά δύο θέματα σάν ὀργανικά συνδεμένα στήν διαμόρφωση τῆς στρατηγικῆς μας. Ἡ ἄμυνα τοῦ Αἰγαίου συνδέεται ἄμεσα μέ τήν ἐνεργή καί μέ ὅλα τά μέσα συμπαράστασή μας στόν Ἑλληνοκυπριακό λαό - στόν ἀγώνα του γιά μιάν ἀδιαίρετη, ἀνεξάρτητη, ἀποστρατικοποιημένη καί ἀδέσμευτη Κυπριακή Δημοκρατία. Κι αὐτό εἶναι τώρα πιό ἐπιτακτικό, ὕστερα ἀπό τόν θάνατο τοῦ ἐθνάρχη Μακάριου, πού μέ τήν ἀγωνιστική του παρουσία καί τό τεράστιο κῦρος του ἔνωνε τούς Ἑλληνοκύπριους στόν κοινό ἀγώνα γιά τήν ἀκεραιότητα καί ἀνεξαρτησία τῆς Μεγαλονήσου. Ὅσοι πιστεύουν πώς μποροῦμε νά στεγανοποιήσουμε τήν τύχη τῆς Ἑλλάδας ἀπό τήν τραγωδία τῆς Κύπρου, κάνου λάθος μεγάλο. Τό ἔχει ἤδη ἄλλωστε δείξει ἡ πικρή ἐμπειρία μας τίς τελευταῖες δεκαετίες.

Ἡ Τουρκική ἀπειλή στό Αἰγαῖο εἶναι καί διπλωματική καί δυναμική. Μέ τίς διακηρύξεις τους διεκδικοῦν ἐθνικό ἑλληνικό χῶρο στό Αἰγαῖο (θαλάσσιο, ὑποθαλάσσιο καί ἐναέριο χῶρο), νησιά τοῦ Αἰγαίου καί τήν Δυτική Θράκη. Ἔχουν κατορθώσει μέ τήν ἱκανή διπλωματία τους - ἀλλά καί μέ τήν ἀμέριστη συμπαράσταση τῶν "συμμάχων" μας - νά περάσουν διεθνῶς τήν ἄποψη πώς πρόκειται γιά μιά Ἑλληνοτουρκική διένεξη στό Αἰγαῖο πού ἀφορᾶ σέ ἀμφισβητούμενη περιοχή του. Ταύτόχρονα, ἔχουν ἐπέμβει δυναμικά μέ τρόπο πού νά ἐνισχύει τήν διεθνῆ ἀποδοχή τῶν διεκδικήσεών τους - σάν ἀποτέλεσμα βέβαια τῆς ἀπίστευτα ἐνδοτικῆς στάσης τῆς Ἑλληνικῆς Κυβέρνησης. Παραβίασαν καί τήν ἑλληνική ὑφαλοκρηπίδα καί τόν ἑλληνικό ἐναέριο χῶρο χωρίς καμμιά ἐνεργή ἀντίδραση τῆς Ἑλλάδας. Τά ἀντιμετώπισε αὐτά ὁ κ. Καραμανλῆς μέ διεθνοποίηση τῆς "διένεξης" (προσφυγή στήν Χάγη καί προσφυγή στόν ΟΗΕ), καλόντας δηλαδή ξένες δυνάμεις νά ρυθμίσουν τήν "διαφορά" μας μέ τήν Τουρκία-ὅταν

αὐτή ἡ "διαφορά" ἀφορᾶ διεθνῶς κατοχυρωμένο ἑλληνικό ἐθνικό χῶρο, ὅταν παραβιάζονται τά ἐναέρια καί ὑποθαλάσσια σύνορά μας. Σάν νά μήν ἀρκοῦσε αὐτό, σύρεται ο κ. Καραμανλῆς σέ διαπραγματεύσεις μέ τήν Τουρκία γιά τήν ἐπίλυση τῆς "διένεξης". Καί ὄχι μόνο αὐτό. Διακηρύχνει πώς στόχος του εἶναι ἡ ἀποκατάσταση τῶν σχέσεών μας μέ "τήν φίλην καί σύμμαχον Τουρκίαν" - ὅταν ἡ Κύπρος σφαδάζει κάτω ἀπό τήν Τούρκικη κατοχή.

Γνωρίζει ἄριστα βέβαια ὁ κ. Καραμανλῆς τίς ἐπιδιώξεις τῆς Τουρκίας. Ὄχι μόνο ἐπιβεβαιώθηκαν ἀλλά καί ὑποστηρίχτηκαν ἀνοιχτά αὐτές οἱ ἐπιδιώξεις ἀπό τόν κ. Σώφλυ - πού ἐκφράζει βέβαια τήν ἐπίσημη θέση τῶν ΗΠΑ. Καί ἔγινε κρυστάλλινα σαφές γιά ὅλους, πώς οἱ ΗΠΑ προωθοῦν διαπραγματεύσεις Ἑλλάδας - Τουρκίας μέ τελικό στόχο τήν παραχώρηση ἐθνικοῦ ἑλληνικοῦ χώρου στήν Τουρκία. Ἀλλά ἀκόμη καί ἄν εἶχε μερικές ἀμφιβολίεςὁ κ. Καραμανλῆς σχετικά μέ τίς ἐπιδιώξεις τῆς Τουρκίας καί τίς προθέσεις καί τόν ρόλο τῶν ΗΠΑ καί τοῦ ΝΑΤΟ, θά τοῦ τίς διάλυσε ὁ κ. Γκένσερ. Ἀνέλαβε πρωτοβουλίες ὁ κ. Γκένσερ γιά τήν διευθετηση τῆς "διένεξης" ἀνάμεσα στίς δύο χῶρες, πού εἶναι "φίλες καί σύμμαχοι" τῆς Δυτικῆς Γερμανίας. Καί ὁ κ. Καραμανλῆς ἐπικρότησε τίς δηλώσεις του καί μίλησε γιά "σύμπτωση" ἀπόψεων.

Εἶναι πικρή ἀλήθεια πώς ἡ κυβέρνηση τῆς χώρας μας κι ὁ ἴδιος ὁ πρωθυπουργός, καί ἀναγνώρισαν τήν ὕπαρξη τοῦ ἀνύπαρκτου θέματος τοῦ Αἰγαίου καί τό χειρίστηκαν καί συνεχίζουν νά τό χειρίζονται μέ τρόπο πού μαθηματικά ὁδηγεῖ στήν παράδοση ἑλληνικοῦ ἐθνικοῦ χώρου στήν Τουρκία. Γιατί; Ὑπάρχει μόνο μιά ἀπάντηση πού ἔχει νόημα: Γιατί ἡ Ἀμερική - ἡ "φίλη", "σύμμαχος" καί "προστάτις" μας - ἐπιδιώκει ἀλλαγή τοῦ status quo στό Αἰγαῖο σέ ὄφελος τῆς Τουρκίας. Γιατί, ἐφ' ὅσον "ἀνήκομεν εἰς τήν Δύσιν", δηλαδή

"εἰς τήν 'Αμερικήν", εἴμαστε ὑποχρεωμένοι καί νά ἀκολουθήσουμε τά κελεύσματά της στό Αἰγαῖο καί νά "ἐπιστρέψουμε" στό ΝΑΤΟ καί νά μετατρέψουμε τήν χώρα μας σέ πυρηνικό ὁπλοστάσιό του.

'Η ἐπιλογή τοῦ κ. Καραμανλῆ, ἡ βασική του ἐπιλογή σ'ὅτι ἀφορᾶ τόν ἐξωτερικό προσανατολισμό τῆς χώρας μας, εἶναι καθοριστική. Περιέχει ἀναγκαστικά ὅλες αὐτές τίς συνέπειες - γιατί αὐτές εἶναι τό τίμημα τῆς ὑποτέλειας τῆς χώρας μας.

'Η συμμετοχή τῆς 'Ελλάδας στά προσεχῆ γυμνάσια τοῦ ΝΑΤΟ στό Αἰγαῖο - πλάι στίς Τουρκικές, ἔνοπλες δυνάμεις, καί ἡ βιαστική, πανικόβλητη θά ἔλεγε κανείς, μονογραφή τῆς συμφωνίας γιά τίς 'Αμερικάνικες βάσεις, ἀκριβῶς τήν ὥρα πού ἐπιβεβαιώνονταν δημόσια οἱ προθέσεις τῶν ΗΠΑ γιά τό Αἰγαῖο, ἐπιβεβαιώνουν τήν ἔκταση τῆς ὑποταγῆς τῆς χώρας μας στίς ΗΠΑ - καί εἶναι αὐτό τό μεγάλο ἐπίτευγμα τοῦ κ. Καραμανλῆ καί τῆς Νέας Δημοκρατίας. Χρειάζεται ἄραγες νά ἐπαναλάβουμε πώς ἡ "ὁριστική καί ἀμετάκλητη ἀποχώρησή" μας ἀπό τό στρατιωτικό σκέλος τοῦ ΝΑΤΟ ἦταν οὐσιαστικά μιά μπλόφα γιά τήν ἐκτόνωση τῆς ἀγανάκτησης τοῦ λαοῦ ἐνάντια στήν "συμμαχία" πού δέν προστατεύει τά σύνορά μας οὔτε κἄν ἀπό συμμάχους; Πώς "εἰδικές σχέσεις" μέ τό ΝΑΤΟ, τύπου Νορβηγίας, οὔτε προσφέρονται στήν 'Ελλάδα ἀπό τό ΝΑΤΟ ἀλλά οὔτε ζητοῦνται ἀπό τήν 'Ελλάδα. Περιμένει ἁπλῶς τήν κατάλληλη στιγμή ὁ κ. Καραμανλῆς γιά νά ἀνακοινώσει πανηγυρικά τήν "ἐπιστροφή" μας στήν ἀγκάλη τοῦ ΝΑΤΟ. Θά προσπαθήσει βέβαια νά ἐπιλέξει τήν κατάλληλη στιγμή - ἀλλά θά ὑπάρξει κατάλληλη στιγμή; Χρειάζεται ἄραγες νά ἐπαναλάβουμε τί σημαίνουν οἱ 'Αμερικάνικες βάσεις στήν 'Ελλάδα; Πώς ἐνῶ μᾶς ἐκθέτουν σέ πυρηνικό ὅλεθρο σέ περίπτωση παγκόσμιας σύρραξης, δέν συμβάλλουν στήν ἄμυνα τῶν συνόρων μας στήν περίπτωση τοπικοῦ πολέμου. Πώς ἀντίθετα, σέ περίπτωση σύρραξης μέ τήν Τουρκία οἱ ἠλεκτρονικές ἐγκαταστάσεις τῶν 'Αμερικανῶν στήν 'Ελλάδα καί θά

πληροφορήσουν τόν ἀντίπαλο καί θά παρεμβάλουν ἐμπόδια στίς δικές μας ἐπικοινωνίες. Πώς ὁ "ἑλληνικός ἔλεγχος" τῶν Ἀμερικανικῶν βάσεων εἶναι ἀδύνατος ἀντικειμενικά. Πώς ἡ Κυβέρνηση ἐξαπατᾶ τόν λαό ὅταν ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ συμφωνία τόν προβλέπει.

Ἀναρωτιέται κανείς ἄν ἡ Κυβέρνηση ἔχει χάσει τήν συναίσθηση τοῦ μεγέθους τῆς ἀπειλῆς ἐνάντια στήν χώρα καί τόν ἑλληνισμό. Ἄν εἶναι ἕτοιμη νά φέρει ἀκέραια τήν εὐθύνη γιά τήν ζημιογόνο ἐθνικά καί μειοδοτική πορεία πού ἔχει χαράξει. Γιατί ἡ πολιτική της ὁδηγεῖ ἤ σέ παράδοση ἑλληνικοῦ χώρου ἤ σέ πόλεμο ἤ καί στά δύο. Μέ τίς συνεχεῖς ὑποχωρήσεις της, μέ τήν προγραμματισμένη διαλλακτικότητά της, ὄχι μόνο ἐνθαρρύνει τήν Τουρκία στήν προώθηση τῶν διεκδικήσεών της, ἀλλά καί ὑπονομεύει τό ἠθικό καί τῶν ἐνόπλων δυνάμεων καί τοῦ λαοῦ. Γιατί ὁ μόνος τρόπος νά ἀποφευχθεῖ ἡ σύρραξη μέ τήν Τουρκία καί νά διαφυλαχθεῖ ἡ ἐδαφική ἀκεραιότητα τοῦ ἔθνους, πέραν ἀπό τήν αὐξημένη ἑτοιμότητα τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, εἶναι ἡ ἐνημέρωση τοῦ λαοῦ καί ἡ πανεθνική κινητοποίηση. Κι ὁ μόνος τρόπος νά ἀποφευχθεῖ πόλεμος μεθοδευμένος καί κατευθυνόμενος ἀπ'τούς ἠλεκτρονικούς ἐγκέφαλους τῶν βάσεων πού διαθέτουν οἱ ΗΠΑ στήν Ἑλλάδα - ἄν φθάσουμε ὡς ἐκεῖ - εἶναι ἡ ἀποσύνδεση τοῦ κρατικοῦ μας μηχανισμοῦ κι ἰδιαίτερα τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς χώρας ἀπ'τούς Νατοϊκούς μηχανισμούς- καί βέβαια τό κλείσιμο τῶν Ἀμερικάνικων βάσεων στήν χώρα μας.

στεγανοποίηση

*

* *

Δέν εἶναι δύσκολο νά ἐννοήσει κανείς γιατί ἡ Ἀμερική εὐνοεῖ τήν Τουρκική ἐπέκταση στό Αἰγαῖο. Ἡ Τουρκία συνορεύει ἄμεσα μέ τήν Σοβιετική Ἕνωση. Ἔχει πληθυσμό 40 ἐκ. καί διαθέτει τόν μεγαλύτερο στρατό στήν Δυτική Εὐρώπη. Ἡ Τουρκία - ὅταν καί ἄν ξεπεράσει τά

ἐκρηκτικά ἐσωτερικά της προβλήματα - μπορεῖ νά παίξει στή Μέση Ἀνατολή ρόλο ἀνάλογο μ'αὐτόν τοῦ Ἰσραήλ καί τοῦ Ἰράν. Ἡ πολιτική ζωή τῆς Τουρκίας ἐλέγχεται ἀπό τήν στρατιωτική ἡγεσία της, πού εἶναι βέβαια τοποθετημένη στό πλευρό τῆς Δύσης. Ὄχι ὅμως μέ τήν ἴδια ἔννοια πού ἡ Ἑλλάδα "ἀνήκει εἰς τήν Δύσιν". Κι αὐτό γιατί ἡ Τουρκία δέν πέρασε ἀπό ἐμφύλιο πόλεμο, γιατί στήν περίπτωσή της τό Δόγμα Τρούμαν δέν ὁδήγησε στήν διάβρωση τοῦ κρατικοῦ της μηχανισμοῦ, στήν πλήρη δορυφοροποίησή της, Διαθέτει δηλαδή ἡ τουρκική ἡγεσία περιθώρια ἀνεξαρτησίας, πού δέν διανοήθηκαν ποτέ οἱ Ἑλληνικές Κυβερνήσεις τῆς Δεξιᾶς νά διεκδικήσουν. Καί ἔτσι, εἶναι ἡ Τουρκία σέ θέση νά διαμορφώνει σχέσεις στενῆς συνεργασίας μέ τήν Σοβιετική Ἕνωση. Ὁ Ἰσλαμισμός της τῆς παρέχει τήν δυνατότητα νά συνδεθεῖ προνομιακά μέ τόν Ἀραβικό κόσμο (κάτι πού ἐπιβάλλει στήν Ἑλλάδα νά δώσει ἰδιαίτερη ἔμφαση στίς σχέσεις της μέ τόν Ἀραβικό λαό). Ἀλλά οἱ ΗΠΑ ἔχουν καί πρόσθετο λόγο γιά τήν προώθηση τῆς Τουρκίας στό Αἰγαῖο. Τό Αἰγαῖο εἶναι θάλασσα μέ τεράστια στρατηγική σημασία - ἄσχετα ἀπό τήν οἰκονομική της σημασία, σέ περίπτωση πού τύχει τά ἀποθέματα πετρελαίου νά εἶναι μεγάλα. Ἡ Ἀμερική ἐλέγχει τό Αἰγαῖο σήμερα ἀπό τίς βάσεις της στήν Κρήτη - κι ἰδιαίτερα ἀπό τήν βάση της στήν Σούδα. Ὅμως τό Αἰγαῖο εἶναι ἑλληνικό. Κι ὅσο δορυφορική κι ἄν εἶναι ἡ Ἑλλάδα, ὑπάρχουν "τυπικές" δυσκολίες γιά τήν πλήρη ἀξιοποίησή του ἀπό τίς ΗΠΑ. Καί κάνι ἄλλο. Ὑπάρχει ὁ "κίνδυνος" κάποτε ὁ Ἑλληνικός λαός νά ἀποκτήσει <u>δικιά</u> του Κυβέρνηση, ὁπότε τά προνόμια πού ἔχει ἀποσπάσει ἡ Ἀμερική ἀπό τήν Ἑλλάδα γιά τήν χρήση τοῦ Αἰγαίου θά χαθοῦν γι'αὐτήν. Ἡ μακροπρόθεσμη λύση γιά τήν Ἀμερική εἶναι νά ἀποκτήσει μόνιμο καί <u>διεθνῶς νόμιμο</u> ἔλεγχο στό Αἰγαῖο. Κάτι τέτοιο μπορεῖ νά συμβεῖ σάν τό ἀποτέλεσμα μιᾶς μοιρασιᾶς τοῦ Αἰγαίου ἀνάμεσα στήν Ἑλλάδα καί τήν Τουρκία μέ τίς ΗΠΑ σάν ἐπιδιαιτητή.

. / ..

Εἶναι γιά μᾶς ἰδιαίτερα ἀρνητικό τό γεγονός, πώς ἡ ΕΣΣΔ εὐνοεῖ κι αὐτή τίς Τουρκικές ἐπιδιώξεις στό Αἰγαῖο. Ἀλλά δέν εἶναι παράδοξο. Ἡ Ἑλλάδα σάν ἄβουλος δορυφόρος τῶν ΗΠΑ ἔχει μεταβληθεῖ σέ πυρηνικό ὁπλοστάσιο μέ τούς πυρηνικούς κώνους στραμένους πρός τή Μόσχα. Ἡ ΕΣΣΔ συνορεύει μέ τήν Τουρκία. Διατηρεῖ καλές σχέσεις μ' αὐτήν καί τρέφει τήν ἐλπίδα κάποια μέρα νά πετύχει τήν ἀποχώρηση τῆς Τουρκίας ἀπό τήν Δυτική συμμαχία. Ἡ Τουρκία ἐλέγχει τά στενά - κι αὐτό εἶναι κρίσιμο γιά τόν Μεσογειακό της στόλο. Πέρα ἀπ'ὅλα αὐτά, γίνεται κάθε μέρα καί πιό σαφές πώς γιά τήν περιοχή τοῦ Αἰγαίου ὑπάρχει σιωπηρή τούλάχιστον, συμφωνία τῶν ΗΠΑ μέ τήν ΕΣΣΔ. Οἱ ΗΠΑ ἔχουν βάσεις στό Αἰγαῖο - ἀλλά καί ἡ ΕΣΣΔ ἔχει ἀγκυροβόλια σέ θαλάσσιο χῶρο πού εἶναι ἑλληνικός, ἄν ἡ Ἑλληνική Κυβέρνηση ἐπεξέτεινε - ὅπως ἔχει κάθε δικαίωμα νά τό κάνει - τήν αἰγιαλίτιδα ζώνη τῆς Ἑλλάδας σέ 12 μίλια. Μέ λίγα λόγια, ὑπάρχει ἀμοιβαῖο "βόλεμα" τῶν ΗΠΑ καί τῆς ΕΣΣΔ στήν περιοχή. Καί ἐξηγεῖται ἔτσι καί ἡ στάση τῆς ΕΣΣΔ στό Κυπριακό, πού ἐνῶ παίρνει τίς σωστές θέσεις (διεθνοποίηση, ἀπόσυρση ξένων στρατευμάτων, ἐνιαία, ἀνεξάρτητη, ἀδέσμευτη Κυπριακή Δημοκρατία, διακανονισμός τῶν σχέσεων τῶν δύο κοινοτήτων μέσα ἀπό διακοινοτικές διαπραγματεύσεις) δέν ἀναλαμβάνει καμμιά συγκεκριμένη πρωτοβουλία γιά τήν ὑλοποίησή τους.

Αὐτό εἶναι τό τίμημα τῆς ἐξάρτησης καί ὑποτέλειας τῆς χώρας μας, τῆς οὐσιαστικῆς ἀπομόνωσής μας στούς κόλπους τῆς Ἀτλαντικῆς συμμαχίας.

*

* *

'Αλλά ἡ ὁλοκλήρωση τῆς ὑποτέλειάς μας ἀπαιτεῖ τήν ἔνταξή μας στήν ΕΟΚ. Εἶναι ἀπόλυτα εἰλικρινής ὁ κ. Καραμανλῆς ὅταν διευκρινίζει πώς ἡ ἐπιλογή του γιά τήν ἔνταξη τῆς χώρας μας στήν ΕΟΚ εἶναι <u>πολιτική</u> καί <u>ὄχι οἰκονομική</u> ἐπιλογή. Εἶναι πολιτική ἐπιλογή ὄχι γιά νά θωρακιστοῦν οἱ δημοκρατικοί θεσμοί στήν χώρα μας, ἀλλά γιά νά μετατεθεῖ ἐπίσημα καί ὁλοσχερῶς τό κέντρο ἀποφάσεων γιά τίς ἐθνικές μας ἐπιλογές ἀπό τήν 'Αθήνα στίς Βρυξέλλες. Γιά νά καταστεῖ καί τυπικά ἀδύνατος ὁ ἐθνικός προγραμματισμός τῆς κοινωνικῆς καί οἰκονομικῆς μας ἀνάπτυξης. Γιά νά καταστεῖ ἀδύνατη ἡ προσβολή τῶν προνομίων τῆς ξένης καί ντόπιας οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας. Γιά νά κατοχυρωθεῖ θεσμικά τό μονοπωλιακό κεφάλαιο καί ἡ μεγαλοαστική τάξη.

Σύντομα τό ΠΑΣΟΚ θά κυκλοφορήσει μπροῦρες πού θά διευκρινίζουν λεπτομερειακά καί σέ ἁπλή γλῶσσα γιατί δέν συμφέρει τόν ἑλληνικό λαό ἡ ἔνταξη στήν ΕΟΚ. Περιορίζομαι ἐδῶ γι'αὐτόν τόν λόγο σέ μερικές γενικές ἀλλά σημαντικές παρατηρήσεις πού ἐλπίζω νά διαλύσουν μερικές παρανοήσεις.

."Αλλο <u>ΕΝΤΑΞΗ</u> καί ἄλλο <u>ΣΥΝΔΕΣΗ</u> μέ τήν ΕΟΚ. 'Η συμφωνία ΣΥΝΔΕΣΗΣ 'Ελλάδας - ΕΟΚ λήγει τό 1984. Τί προβλέπει; <u>Πρῶτο</u>, σταδιακό δασμολογικό ἀφοπλισμό γιά τά βιομηχανικά προϊόντα. <u>Δεύτερο</u>, χρηματοδότηση τῆς 'Ελλάδας (τρία χρηματοδοτικά πρωτόκολλα) γιά νά μειωθεῖ ἡ ἀπόσταση πού χωρίζει τό κατά κεφαλή εἰσόδημά της ἀπ'αὐτό τῶν χωρῶν τῆς ΕΟΚ. <u>Τρίτο</u>, ἐναρμόνιση τῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς, δηλαδή τήν ἀναδιάρθρωση τῶν καλλιεργειῶν στήν χώρα μας καί τήν προετοιμασία τῆς γεωργίας μας γιά τόν <u>συμπληρωματικό</u> ρόλο πού θά παίξει σέ περίπτωση ΕΝΤΑΞΗΣ. Πρέπει νά τονιστεῖ πώς ἡ Συμφωνία ΣΥΝΔΕΣΗΣ δέν προβλέπει τήν ΕΝΤΑΞΗ. Τό τί θά γίνει ὅταν λήξει ἡ Συμφωνία ΣΥΝΔΕΣΗΣ ἀφήνεται ἐλεύθερο: ἤ ΕΝΤΑΞΗ, ἤ νέα Συμφωνία ΣΥΝΔΕΣΗΣ ἤ τίποτα."Αρα,

ἡ ἀπόφαση γιά ΕΝΤΑΞΗ ἀποτελεῖ γιά τήν Ἑλληνική Κυβέρνηση ἐπιλογή ἀνεξάρτητη ἀπό τήν ἀρχική ἐπιλογή γιά τήν ΣΥΝΔΕΣΗ.

Πῶς λειτούργησε ἡ Συμφωνία ΣΥΝΔΕΣΗΣ γιά τήν Ἑλλάδα; Τό μόνο κεφάλαιο πού ὑλοποιήθηκε εἶναι τό πρῶτο, δηλαδή ὁ δασμολογικός ἀφοπλισμός. Ἀπό τά τρία χρηματοδοτικά πρωτόκολλα πού μᾶς χρωστάει ἡ ΕΟΚ, μᾶς ἔδωσε μόνο τό πρῶτο (ἐνῶ στήν περίπτωση τῆς Τουρκίας ἡ ΕΟΚ ἔχει δείξει πλήρη συνέπεια). Δέν μᾶς ἔδωσε τό δεύτερο μέ τό πρόσχημα τῆς δικτατορίας. Δέν μᾶς τό ἔδωσε οὔτε ὅταν "ἀποκαταστάθηκε" ἡ Δημοκρατία στήν Ἑλλάδα, γιατί ὁ κ. Καραμανλῆς ἀντί νά τό ἀπαιτήσει, ἔβγαλε τήν ΕΟΚ ἀπό τήν δυσκολία, παραμερίζοντας τήν διαδικασία γιά τήν ὁλοκλήρωση τῆς Συμφωνίας ΣΥΝΔΕΣΗ καί ἐπιλέγοντας τήν ἄμεση ΕΝΤΑΞΗ. Οὔτε μέ τό τρίτο κεφάλαιο ἔγινε τίποτα. Ἡ Κοινοτική Ἀγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) διαμορφώθηκε μέ μεγάλη δυσκολία τό 1967. Ἀλλά ἡ δικτατορία καί πάλι ἦταν τό πρόσχημα γιά νά ἀναβληθεῖ ἡ "ἐναρμόνιση" τῆς ἑλληνικῆς γεωργίας μ'αὐτήν τῆς ΕΟΚ. Τό πῶς μεταχειρίστηκε καί συνεχίζει νά μεταχειρίζεται τά ἑλληνικά ἀγροτικά προϊόντα ἡ ΕΟΚ τό γνωρίζει καλύτερα ὁ Ἕλληνας ἀγρότης. Γιατί αὐτός ἀντιμετωπίζει τίς ἀντισταθμιστικές εἰσφορές (ροδάκινα, ἀγγούρια) καί τίς ποσοστώσεις (κρασιά) πού ἐπιβάλλει ἡ ΕΟΚ γιά νά προστατεύσει τούς δικούς της ἀγρότες ἤ καί ἀγρότες τρίτων χωρῶν, μέ τίς ὁποῖες ἔχει συνάψει εἰδικές συμφωνίες.

Ἡ ΕΝΤΑΞΗ γιά τήν ὁποία κόπτονται ἡ Νέα Δημοκρατία, ἡ ΕΔΗΚ καί ἄλλοι, εἶναι ὅπως εἴπαμε, ἄλλη ὑπόθεση ἀπό τήν ΣΥΝΔΕΣΗ. Περιλαμβάνει βέβαια τόν δασμολογικό ἀφοπλισμό γιά τά βιομηχανικά προϊόντα. Περιλαμβάνει ἐπίσης τήν ἐλεύθερη διακίνηση τοῦ κεφαλαίου. Δηλαδή, τήν ἐλεύθερη ἐγκατάσταση ξένων ἐπιχειρήσεων καί τήν κατάργηση κάθε περιορισμοῦ στήν ἐξαγωγή συναλλάγματος. Ἀποκλείει κάθε ἄμεση ἤ ἔμμεση ἐπιδότηση τῶν ἑλληνικῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων

άπό τήν πολιτεία. Κι άς μήν ξεχνοῦμε πώς σήμερα τά 3/4 τῆς άξίας τῶν ἐπενδύσεων πού πραγματοποιοῦνται άπό ἑλληνικές βιομηχανικές ἐπιχειρήσεις χρηματοδοτοῦνται ἔμμεσα άπό τό δημόσιο ταμεῖο (άπαλλαγές, ἐξαιρέσεις, κίνητρα, κλπ.). Χρειάζεται άραγες πολλή σκέψη γιά νά καταλήξουμε στό τί θά συμβεῖ στήν Ἑλληνική βιομηχανία μετά τήν ΕΝΤΑΞΗ; Περιλαμβάνει τέλος τήν ἐπέκταση τῆς ΚΑΠ στά ἑλληνικά άγροτικά προϊόντα.

Ἡ ΚΑΠ εἶναι ἕνα άπίθανα δυσνόητο μωσαϊκό κανόνων. Πολλά προϊόντα δέν καλύπτονται καθόλου (π.χ. βαμπάκι, σταφίδα, σύκα, πρόβειο καί κατσικίσιο κρέας, κλπ.). Γιά τά ἄλλα πού καλύπτονται, ὑπάρχουν γιά τό καθένα ξεχωριστές άγορές μέ τήν δικιά τους νομοθεσία καί διοίκηση. Μιά φορά τόν χρόνο οἱ ὑπουργοί Γεωργίας τῶν "9" καθορίζουν ἕνα πολύπλοκο σύστημα τιμῶν γιά κάθε προϊόν πού προστατεύεται: Ἐνδεικτική τιμή (δηλαδή "ἐπιθυμητή"), τιμή παρέμβασης (συνήθως 8% κάτω άπό τήν ἐνδεικτική τιμή), τιμή κατωφλιοῦ (γιά τήν προστασία άπό προϊόντα χωρῶν ἔξω άπό τήν ΕΟΚ), κλπ. Κάτω άπ' τίς σημερινές συνθῆκες ὁρισμένα ἑλληνικά άγροτικά προϊόντα εἶναι άνταγωνιστικά - δηλαδή θά πρέπει νά άναμένεται ἄνοδος τῆς τιμῆς τους μετά τήν ΕΝΤΑΞΗ. Γιά τά περισσότερα κι ἰδιαίτερα γιά τά κτηνοτροφικά μας προϊόντα, τό άντίθετο ἰσχύει. Ἀλλά εἶναι λάθος πρώτου μεγέθους νά συμπεράνει κανείς ποιές θά εἶναι οἱ ἐπιπτώσεις τῆς ΕΝΤΑΞΗΣ πάνω στήν Ἑλληνική άγροτική οἰκονομία ἐξετάζοντας ξεχωριστά καί στατικά ποιά προϊόντα θά εὐνοηθοῦν καί ποιά θά ὑποστοῦν ζημιά άπό τήν ΕΝΤΑΞΗ.

Γιατί πίσω άπ' τό μωσαϊό τῆς ΚΑΠ κρύβεται μιά συγκεκριμένη στρατηγική πού καθορίζει ποιά μορφή θά παρει γιά τήν Ἑλλάδα ἡ "ἐναρμόνιση". Γιατί άκόμη καί στίς περιπτώσεις πού οἱ τιμές τῶν άγροτικῶν μας προϊόντων εἶναι άνταγωνιστικές - αὐτό συμβαίνει

ὄχι γιατί ἡ παραγωγικότητά μας εἶναι ἀνάλογη μ'αὐτή τῆς ΕΟΚ ἀλλά γιατί τά εἰσοδήματα τῶν ἀγροτῶν μας εἶναι εἰσοδήματα πείνας. Ἀλλά ἄς δοῦμε τό θέμα ἀπό πιό κοντά.

Τό ποσοστό τοῦ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ πού ἀπασχολεῖται στή γεωργία στή χώρα μας εἶναι πολύ μεγαλύτερο ἀπό ὅλες τίς χῶρες τῆς ΕΟΚ. Ἡ ἐκμηχάνιση τῆς γεωργίας τόσο ἀπό ἄποψη στρεμμάτων πού ἀναλογοῦν σ'ἕνα τρακτέρ ὅσο καί ἀπό ἄποψη χρησιμοποίησης λιπασμάτων κατά στρέμμα, εἶναι ἡ χειρότερη ἀπό ὅλες τίς χῶρες τῆς ΕΟΚ. Τό μέσο μέγεθος μιᾶς ἀγροτικῆς ἐκμετάλλευσης στήν Ἑλλάδα εἶναι περίπου 35 στρέμματα, ἕναν ι 150 στήν ΕΟΚ. Ὁ κλῆρος εἶναι τεμαχισμένος σέ περισσότερα ἀπομακρυσμένα τό ἕνα ἀπό τά ἄλλα κομμάτια, ἐνῶ στήν ΕΟΚ εἶναι κατά κανόνα ἐνιαῖος. Ὅλα τοῦτα ὁδηγοῦν σέ παραγωγικότητα πολύ πιό χαμηλή ἀπό αὐτή στήν ΕΟΚ, κατά 40% περίπου χαμηλότερη. Τό μέσο ἀγροτικό εἰσόδημα εἶναι μόνο τό 1/3 σέ σχέση μέ τό μέσο εἰσόδημα στούς ἄλλους τομεῖς τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας ἐνῶ στήν ΕΟΚ φθάνει τό 60%.

Ἡ ἀγροτική πολιτική τῆς ΕΟΚ ἔχει ξεκάθαρους μακροπρόθεσμους στόχους. Θέλει νά προωθήσει τίς μεγάλες ἐκμεταλλεύσεις πού θά χρησιμοποιήσουν σέ μεγάλο βαθμό μηχανικά μέσα καί ἀσχολοῦνται μέ ἐντατικές καλλιέργειες σέ βάρος τῶν μικρῶν ἀγροτικῶν ἐκμεταλλεύσεων. Οἱ ἐπιδοτήσεις, βοήθειες, πιστώσεις, ἀπό τά διάφορα ὄργανα τῆς Κοινότητας τοῦτο τόν σκοπό κύρια ἐξυπηρετοῦν. Θέλει ἡ Κοινότητα νά ἐντάξει ἔτσι τήν γεωργία ὁλοκληρωτικά στό σύγχρονο καπιταλιστικό κύκλωμα μειώνοντας τόν ἀγροτικό πληθυσμό. Πράγματι, σύμφωνα μέ τά ἐπίσημα στοιχεῖα τῆς Κοινότητας, ὁ ἀγρωτικός πληθυσμός της μειώθηκε ἀπό τό 1963 ἕως τό 1970 κατά ἑπτά ἑκατομμύρια πρόσωπα. Δέν χρειάζεται πολλή σκέψη γιά ν'ἀντιληφθεῖ κανείς τί θά συμβεῖ στούς Ἕλληνες ἀγρότες μετά τήν ἔνταξη. Ἡ κοινή ἀγροτική πολιτική καί τό ἀνέλεγκτο καπιταλιστικό σύστημα πού κρατεῖ στόν τόπο μας θά ὁδηγή-

σουν στόν ἀφανισμό τῆς μικρῆς καί μέσης ἀγροτικῆς ἐκμετάλλευσης. Θά ἐπιζήσουν οἱ μεγάλες ἐκμεταλλεύσεις μέ ἐξαγωγικό προσανατολισμό. Οἱ πλούσιες ἐπιδοτήσεις, πού ὑπόσχεται ἡ κυβέρνηση δέν πρόκειται νά διασώσουν τίς μικρές ἐκμεταλλεύσεις. Στά ροδάκινα π.χ. ἡ ἐγγυημένη κατά κιλό τιμή τῆς Κοινότητας ἦταν φέτος χαμηλότερη ἀπό τήν ἀποζημίωση πού ἔδωσε ἡ Κυβέρνηση στούς Ἕλληνες παραγωγούς γιά τήν καταστροφή ποσοτήτων πού δέν ἔγινε δυνατό νά διατεθοῦν στήν ἐσωτερική ἀγορά ἤ νά ἐξαχθοῦν. Ὁ ἐνεργός ἀγροτικός πληθυσμός πού εἶναι σήμερα τό 34% τοῦ συνολικοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ θά μειωθεῖ ταχύτατα μέχρι καί σέ ποσοστό 9% περίπου, ὅσος δηλαδή εἶναι ὁ μέσος ὅρος στή Κοινότητα. Ἡ διαδικασία αὐτή θά συνοδεύεται γιά τούς ἀγρότες μας μέ τεράστια ἀνθρώπινη δυστυχία μιά πού χωρίς ἐκπαίδευση καί χωρίς χρήματα θά προσπαθοῦν νά βροῦν ὅπου ὅπου μία δουλειά. Εἶναι χαρακτηριστικό, ὅτι ἡ Ἀγροτική Τράπεζα, προδικάζοντας τήν ἐξέλιξη αὐτή, προσπαθεῖ μέ νεώτερες ἔρευνες ν'ἀποδείξει ὅτι ὁ ἐνεργός ἀγροτικός πληθυσμός εἶναι μόνο τό 20% τοῦ συνολικοῦ πληθυσμοῦ, ἄρα καί νά μειώσει τήν ἐντύπωση ἀπό τήν καθίζηση πού θά ἀκολουθήσει τήν ἔνταξη. Γιά τήν Δεξιά, ἡ διαδικασία αὐτή ἀποτελεῖ ἐξυγίανση τῆς οἰκονομίας. Γιά μᾶς, ἀντίθετα, εἶναι ἀπαράδεκτη, γιατί εὐθυγραμμίζει τήν χώρα σέ ξένα καπιταλιστικά πρότυπα, γιατί παραβλέπει ἰδιομορφίες τῆς ἑλληνικῆς φύσης καί τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Ἐμεῖς ἀποκρούομε κάθε ἐξέλιξη μέ σκοπό τήν ἀνάπτυξη τοῦ ἀγρο-βιο-μηχανικοῦ καπιταλισμοῦ καί τήν κυριαρχία τοῦ μονοπωλιακοῦ κεφλαίου στήν γεωργία. Ἐμεῖς ἀποκρούομε τήν ἐνσωμάτωση τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς σ'ἕνα σύστημα πού ἐλέγχεται ἀπό καπιταλιστικές ἑταιρεῖες καί ὁδηγεῖ σέ πλήρη ἐξάρτηση ἀπό τίς ἐξωτερικές ἀγορές, σ'ἕνα σύστημα, πού σκοπό ἔχει τήν ἐξαφάνιση τῶν μικροπαραγωγῶν γιά νά αὐξήσουν τήν προσφορά φτηνῆς ἐργασίας στήν βιομηχανία. Ἔχουμε ἐπανειλημμένα τονίσει ὅτι πρέπει νά ἐπιδιωχθεῖ ἡ συνδυασμένη ἀγροτικοβιομηχανική ἀνάπτυξη

ὑπαίθρου μέ τήν βοήθεια συνεταιρισμῶν, ὥστε ὁ πληθυσμός πού ἀπασχολεῖται σήμερα στήν ὕπαιθρο νά συνεχίσει νά ἀσχολεῖται στόν τόπο κατοικίας του σέ περισσότερες καί πιό πολύμορφες ἀσχολίες.

Ἐδῶ πρέπει νά τονισθεῖ κι ἕνα σημεῖο πού ἔχει προβληματίσει τήν ἴδια τήν Κοινότητα. Στήν Ἑλλάδα, ἀντίθετα μέ τίς χῶρες τῆς ΕΟΚ, οἱ ἴδιοι οἱ ἀγρότες ἀσκοῦν ἐλάχιστη ἐπιρροή στήν ἐμπορία τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς. Ἡ διάθεση καί ἡ βιομηχανοποίηση τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων βρίσκεται σχεδόν ἀποκλειστικά στά χέρια τοῦ ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου. Οἱ ἰδιῶτες ἔμποροι καί βιομήχανοι ρυθμίζουν κατά κανόνα τίς τιμές. Αὐτή ἡ κατάσταση θά διευκολύνει τίς μεγάλες ἑταιρεῖες, κυρίως πολυεθνικές, νά ἐλέγξουν τά κυκλώματα παραγωγῆς, ἐμπορίου καί βιομηχανοποίησης στήν Ἑλλάδα, μέ κύριο σκοπό τήν διαμόρφωση τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς σύμφωνα μέ τίς ἀνάγκες τῆς κατανάλωσης στά μητροπολιτικά κέντρα. Ἡ ἑλληνική παραγωγή θά γίνει συμπληρωματική τῆς παραγωγῆς στή Δύση, αὐξάνοντας ἔτσι τήν ἐξάρτηση τῆς χώρας.

Ἀλλά ἡ ἱστορία δέν τελειώνει ἐδῶ. Οἱ ἐμπορικές συμφωνίες τῆς Ἑλλάδας μέ χῶρες πού δέν ἀνήκουν στήν ΕΟΚ θά ἀκυρωθοῦν μετά τήν ΕΝΤΑΞΗ. Ταὐτόχρονα, θά πρέπει νά λάβουμε ὑπ' ὄψη μας τίς συμφωνίες τῆς ΕΟΚ μέ τρίτες χῶρες πού παράγουν ἀνταγωνιστικά γιά μᾶς προϊόντα. Καί μερικές λεπτομέρειες. Μή ξεχνᾶμε, ὅτι τό 1975 τό 66% τῆς ἐξαγωγῆς σέ πορτοκάλια καί τά 72,2% τῆς ἐξαγωγῆς σέ λεμόνια πουλήθηκε στίς χῶρες τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Μετά τήν ἔνταξη, θά ὑπάρξει, ὅπως ἔχει ἐπισημάνει ἡ ἴδια ἡ Κοινότητα, ἀλλά καί ὁ ἑλληνικός τύπος, μιά συρρίκνωση τοῦ ἐμπορίου Ἑλλάδος καί σοσιαλιστικῶν κρατῶν. Οἱ Ἕλληνες παραγωγοί θ'ἀναγκαστοῦν νά βροῦν νέες ἀγορές στή Δύση. Εἶναι ἀμφίβολο ὅμως, ἄν θά τίς βροῦν. Ὄχι μόνο γιατί ὁρισμένα προϊόντα, ὅπως τά συνήθη πορτοκάλια, πού ἀγοράζουν οἱ ἀνατολικοί, δέν ἀπορροφοῦνται στή διεθνή ἀγορά (ἐκεῖ ζητοῦν τήν ποικιλία νάβελς),

άλλά καί γιατί θά ὑπάρξει ὀξύτατος ἀνταγωνισμός ἀπό τίς ἄλλες μεσογειακές χῶρες, πού δέν συμμετέχουν στήν ΕΟΚ, ἔχουν συνάψει ὅμως εἰδικές συμφωνίες μέ τήν Κοινότητα πού ἐπιτρέπουν τή μείωση τῶν δασμῶν στά εἰσαγόμενα στήν ΕΟΚ γεωργικά προϊόντα μέχρι 100%. Σέ ὅλες τίς γερμανικές ἀγορές βρίσκει κανείς σήμερα πορτοκάλια τοῦ Ἰσραήλ καί τοῦ Μαρόκου. Γιατί θά καταφέρουμε νά ἐκτοπίσουμε τά προϊόντα αὐτά αὔριο, ἀφοῦ δέν τό καταφέραμε μέχρι σήμερα παρά τήν συμφωνία σύνδεσης; Φθηνότεροι πάντως δέν εἶναι πιθανό νά εἴμαστε. Ἐάν προσθέσουμε στήν τιμή, στήν ὁποία θά πρέπει νά πουλοῦν, π.χ. οἱ παραγωγοί ροδακίνων τό προϊόν τους γιά νά ἐξασφαλίσουν ἕνα ἱκανοποιητικό εἰσόδημα, τό κόστος τῆς μεταφορᾶς, θά φτάσουμε σέ τελική τιμή πού εἶναι ἀντίστοιχη μέ τίς τιμές τῶν τρίτων χωρῶν, σέ τιμή ἄρα μή ἀνταγωνιστική.

Ἡ ἐμπειρία ἀπό τήν ἐπέκταση τῆς Κοινότητας στή Μεγ.Βρεττανία, Ἰρλανδία καί Δανία, ἔδειξε ὅτι ἡ δυναμική τῆς ἔνταξης μπορεῖ νά ὁδηγήσει σέ ἀποτελέσματα, τά ὁποῖα γιά ὅλους τούς συμμετέχοντες, πού ἐξέταζαν τό πρόβλημα στατικά, ἦταν ἀπρόβλεπτα. Ἡ μεγάλη ἀπόσταση τῆς Ἑλλάδας ἀπό τά κύρια καταναλωτικά κέντρα τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ἡ ὕπαρξη ἀναχρονιστικῶν δομῶν στήν παραγωγή καί ἐμπορία τῶν ἑλληνικῶν ἀγροτικῶν προϊόντων, ἡ ἀπελευθέρωση τῶν συναλλαγῶν σέ μιά ἀγροτική οἰκονομία, πού ζεῖ ἀκόμη κάτω ἀπό καθεστώς αὐστηρῆς προστατευτικῆς πολιτικῆς, ἡ δραστηριότητα τῶν διεθνῶν ἑταιρειῶν τροφίμων, ἡ ἐπιθυμία τῶν χωρῶν τῆς Κοινότητας νά ἐξακολουθήσουν χωρίς δεσμεύσεις τή μεσογειακή τους πολιτική, μποροῦννά ὁδηγήσουν σέ δυσάρεστα ἀποτελέσματα, ἀκόμη καί σέ τομεῖς, πού γιά τούς διαπραγματευτές τῆς κυβέρνησης, οἱ προοπτικές εἶναι εὐοίωνες. Σέ διεθνές συνέδριο πάνω στήν ἔνταξη, οἱ ὑπηρεσιακοί παράγοντες τῆς Κοινότητας ἀνέφεραν, ὅτι ἡ Κοινότητα ἐπιδιώκει τή μείωση τῆς παραγωγῆς τοῦ λαδιοῦ καί γιά τοῦτο σκέπτεται νά καταργήσει κάθε προστα-

σία γιά τό λάδι τῆς ἐλιᾶς. Ὁ διοικητής τῆς Ἀγροτικῆς Τράπεζας γιά ν'ἀποδείξει ὅτι ἡ Ἑλλάδα ἔχει ἀρχίσει νά ἐφαρμόζει ἀνάλογη πολιτική, ἀνέφερε, ὅτι ἡ Ἀγροτική Τράπεζα δέν ἐνισχύει πιά στή Λῆμνο τήν ἐλαιοπαραγωγή ἀλλά τή μελισσοκομία. Ἔχει κατατοπίσει ἡ ἑλληνική κυβέρνηση τούς ἐλαιοπαραγωγούς, ὅτι πρόθεσή της εἶναι νά μειώσει τήν ἐλαιοπαραγωγή, ὅτι ἴσως στήν Κοινότητα ἀπαγορευτεῖ ὁποιαδήποτε στήριξη τοῦ προϊόντος, ὅτι θ'αὐξηθεῖ ὁ ἀνταγωνισμός ἀπό τά σπορέλαια κάθε εἴδους, ὅτι ἐμεῖς, σέ τελευτάία ἀνάλυση, δέν θά εἴμαστε σέ θέση νά καθορίσουμε τήν τύχη ἑνός προϊόντος, πού εἶναι ἀπό τά χαρακτηριστικά ἑλληνικά προϊόντα;

Ἀλλά ἡ ἱστορία δέν τελειώνει οὔτε ἐδῶ. Γιατί οἱ " 9 " μελετοῦν τώρα τήν διαμόρφωση μιᾶς Μεσογειακῆς ἀγροτικῆς πολιτικῆς- πού νά πάρει ὑπ'ὄψη της τίς ἐπιπτώσεις τῆς ΕΝΤΑΞΗΣ τῆς Ἑλλάδας, τῆς Ἱσπανίας καί τῆς Πορτογαλίας. Στόχος αὐτῆς τῆς νέας ἀγροτικῆς πολιτικῆς εἶναι νά ἐξουδετερώσουν τά ὁποια πλεονέκτήματα μπορεῖ νά προκύψουν στόν ἀγροτικό τομέα γιά τά νέα μέλη. Ἀλλά ἐκεῖνο πού ἐντυπωσιάζει εἶναι ἡ ἀνάληψη ἀπό τόν κ. Παπαληγούρα τῆς ὑποχρέωσης νά ἀποδεχθεῖ ἡ Ἑλλάδα, ὄχι μόνο τό μέχρι τώρα "κεκτημένο" τῆς ΕΟΚ, ἀλλά καί ὅλες τίς νέες ἀποφάσεις πού θά πάρει μέχρι τήν ΕΝΤΑΞΗ μας. Κι αὐτό σημαίνει τήν ἀποδοχή "ἐκ τῶν προτέρων" τῆς νέας Μεσογειακῆς Πολιτιῆς τῆς Κοινότητας.

Τό ΠΑΣΟΚ εἶναι ἀμετάκλητα τοποθετημένο ἐνάντια στήν ΕΝΤΑΞΗ τῆς Ἑλλάδας στήν ΕΟΚ. Δέν ἐγκρίνει ἐπίσης τήν Συμφωνία ΣΥΝΔΕΣΗΣ, πού ἔχει λειτουργήσει τόσο ἀρνητικά γιά τήν χώρα μας. Τί θέλει τότε τό ΠΑΣΟΚ; Τό ΠΑΣΟΚ ἐπιδιώκει τήν ἀνάπτυξη πολύπλευρων οἰκονομικῶν σχέσεων τῆς Ἑλλάδας - μέ τίς χῶρες τῆς ΕΟΚ, μέ τίς χῶρες τοῦ Ἀνατολικοῦ μπλόκ, μέ τίς ἀδέσμευτες χῶρες. Σχέσεις πού νά ἐξυπηρετοῦν τά οἰκονομικά συμφέροντα τῆς χώρας, πού νά ἐπιτρέπουν οἱ μεγά-

λες ἐθνικές μας ἐπιλογές, ὁ προγραμματισμός τῆς ἀνάπτυξης τῆς χώρας μας, νά γίνεται ἀπ'τόν ἑλληνικό λαό καί ὄχι ἀπό ξένα κέντρα ἀποφάσεων. Τίς σχέσεις μας μέ τήν ΕΟΚ μποροῦμε νά τίς διατηρήσουμε, συνάπτοντας ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ, πού νά ἐγγυᾶται τόν ἑλληνικό ἔλεγχο πάνω στήν διακίνηση τῶν ἐμπορευμάτων καί τοῦ κεφαλαίου, ἔλεγχο χωρίς τόν ὁποῖο ὁ οἰκονομικός προγραμματισμός σέ ἐθνική βάση εἶναι ἀδύνατος. Αὐτή ἦταν καί εἶναι ἡ θέση τοῦ ΠΑΣΟΚ.

* * * * * * * * * * *